

Κείμενο

[Τα κόμικς ως μέσο ασφαλούς ρήξης με την καθημερινότητα]

Τα περιοδικά κόμικς κάνουν δυνατή τη ρήξη με την καθημερινότητα με έναν ακραίο τρόπο: επιτρέπουν στα παιδιά και στους νέους την προβολή φαντασιώσεων στις οποίες κυριαρχούν τα ένστικτα και οι παρορμήσεις.

Η Ντάγκμαρ φον Ντέτινχεμ και ο Κλάους Χάρτουνγκ μελέτησαν τους σούπερ ήρωες των κόμικς. Αναφέρθηκαν και στα κόμικς της Μάρβελ, που μετά το 1962 παρουσίαζαν νέους σούπερ ήρωες, για παράδειγμα τους Φανταστικούς Τέσσερις: τον Κύριο Φανταστικό, που τεντώνεται σαν λάστιχο, την Σιου Στορμ, τη γυναίκα του, που μπορεί να αναπτύξει ένα πεδίο δυνάμεων και να γίνει αόρατη, τον Τζόνι που μπορεί να μεταμορφωθεί σε φλόγα, τον Μπεν Γκριμ που, όταν οργίζεται, μεταμορφώνεται σε έναν πέτρινο κολοσσό. Στις υποθέσεις αυτών των κόμικς παρατήρησαν μια εξαιρετικά πλούσια, πιεστική και χαοτική αντίληψη παρορμήσεων που απευθύνονταν στο υποσυνείδητο: Η «καθαρή» επιθετικότητα, η «καθαρή» τάση καταστροφής παίρνει την αξία **φυσικών** δυνάμεων που πρέπει να γίνουν αποδεκτές. Σήματα έκρηξης, σώματα που στροβιλίζονται, ακτίνες που λιώνουν, δίνες που καταβροχθίζουν, απειλητικές μηχανές, υπερτροφικοί μύες που πετιούνται έξω υπόσχονται στον αναγνώστη έναν κόσμο στον οποίο κυριαρχεί η παρόρμηση και το ένστικτο, πέρα από την καθημερινή παραίτηση και την καταπίεση των παρορμήσεων.

Οι εικόνες των κόμικς προσφέρουν κινητά σκηνικά της επιθετικότητας, της σεξουαλικότητας, της δύναμης, της παντοδυναμίας στις μάχες και στις συγκρούσεις των ηρώων, στις θριαμβευτικές χειρονομίες -«κανείς δεν μπορεί να με σταματήσει!» - και στα επιδεικτικά κορμιά, γεμάτα μυς και έντονα χαρακτηριστικά του φύλου τους. Η πλοκή μένει κρυμμένη πίσω από τις ναρκισσιστικές χειρονομίες. Στα κόμικς με σούπερ ήρωες, η υπόθεση δεν περιστρέφεται γύρω από μύθους, δεν υπάρχουν πλέον «χαρακτήρες». Σημασία έχουν τα χτενίσματα, τα ρούχα, η στάση του σώματος.

Ωστόσο, τα κείμενα **εμποδίζουν** τις εικόνες να γίνουν εφιαλτικές. Αν ο αναγνώστης, αφού έχει γοητευτεί από τις εικόνες στις οποίες κυριαρχούν τα ένστικτα και οι παρορμήσεις, ξαναδιαβάσει τις αντίστοιχες «φούσκες» με τα κείμενα, θα διαπιστώσει, σύμφωνα με τους Ντέτινχεμ και Χάρτουνγκ, ότι οι «φούσκες» αφαιρούν την αξία από ένα μέρος των συνειρμών που προκαλούνται από τις εικόνες. Το συνειρμικό πλήθος των εικόνων **παρακινεί** να διαβαστεί η «φούσκα» με τα

κείμενα, ωστόσο η ανάγνωση του κειμένου **αποδυναμώνει** τους συνειρμούς. Οι «φούσκες» παραπέμπουν σε **συμβατικά** θέματα και υποθέσεις. Αδιάφορο αν οι σούπερ-ήρωες ήρθαν με ειδικές, υπερανεπτυγμένες δυνάμεις από τη γη, το σύμπαν ή τον κάτω κόσμο, κάθε αγώνας καταλήγει στους συμβατικούς καβγάδες, όπου κερδίζει η υπεράσπιση της συμβατικής τάξης του δυτικού κόσμου. Το καλό νικά πάντα, ακόμη και αν δεν μπορεί να εξολοθρεύσει το κακό.

Στα κόμικς επομένως γίνεται δυνατή, στο επίπεδο εικόνων των σούπερ ηρώων, η ρήξη με την καθημερινότητα, τα συμβατικά σχήματα των κειμένων, όμως, προσφέρουν την ασφάλεια της ασφαλούς επιστροφής στην καθημερινότητα.

P. Dieter (1997). *Η δύναμη των μέσων και η επίδραση στις μάζες. Μια ιστορική ανασκόπηση*, μετάφραση: Ανθ. Βηδενμάιερ. Αθήνα: «Νέα Σύντορα» - Α. Α. Λιβάνη, 197-199 (διασκευή).

ΘΕΜΑΤΑ

A. (Μονάδες 20)

A. Να γράψετε την περίληψη του κειμένου (80-100 λέξεις).

(μονάδες 20)

B. (Μονάδες 15)

B1. Ποιος είναι, σύμφωνα με τον συγγραφέα, ο ρόλος των εικόνων και ποιος αυτός των κειμένων των κόμικς σε σχέση με την καθημερινότητα; (60-80 λέξεις).

(μονάδες 11)

B2. Πώς επιτυγχάνεται η συνοχή ανάμεσα στην πρώτη περίοδο (Ωστόσο...εφιαλτικές) και τη δεύτερη περίοδο (Αν ο αναγνώστης ...εικόνες) της τέταρτης παραγράφου του κειμένου;

(μονάδες 4)

Γ. (Μονάδες 15)

Γ1. α. Να γράψετε μία αντώνυμη λέξη για καθεμιά από τις λέξεις του κειμένου με την **έντονη γραφή**, λαμβάνοντας υπόψη τη σημασία τους στο κείμενο: **φυσικών, εμποδίζουν, παρακινεί, αποδυναμώνει, συμβατικά.**

(μονάδες 5)

Γ1. β. Να δημιουργήσετε μία πρόταση για καθεμιά από τις αντώνυμες λέξεις που επιλέξατε, έτσι ώστε να γίνεται φανερή η σημασία τους (μπορείτε να διαφοροποιήσετε τον γραμματικό τύπο ως προς την πτώση, τον αριθμό, το πρόσωπο, τον χρόνο κ.λ.π.).

(μονάδες 5)

Γ2. α. «Αναφέρθηκαν και στα κόμικς της Μάρβελ, που μετά το 1962 παρουσίαζαν νέους σούπερ ήρωες»:

Να εντοπίσετε την αναφορική πρόταση και να την χαρακτηρίσετε είτε ως παραθετική είτε ως προσδιοριστική, ανάλογα με τις πληροφορίες που αυτή περιέχει σε σχέση με τον προσδιοριζόμενο όρο.

(μονάδες 2)

Γ2. β. Να αιτιολογήσετε την απάντησή σας.

(μονάδες 3)